

8. Вернадский В.И. Перед грозой // Вернадский В.И. Публицистические статьи. – М., 1995 – с. 169.
9. Вернадский В.И. Задачи науки в связи с государственной политикой в России//Вернадский В.И. Начало и вечность жизни. – М.,1989. – с. 321.
10. Франко І. Факт до характеристики нашого шкільництва // Іван Франко. Педагогічні статті та висловлювання. – К.,1960. – с 102.
11. Беляев С.Б. Технологічна підготовка вчителя до інноваційної діяльності. ХНУ ім. В.Н. Каразіна, «Наукові записки кафедри педагогіки» вип. 23, – Харків 2010.
12. Ушинський К.Д. Твори у 6 т., 1952-1955 – Т. 1., – с. 44.

УДК 378.091.33 – 027.22:004.032.6

**ФОРМУВАННЯ ЗАСОБАМИ МУЛЬТИМЕДІА КРЕАТИВНОГО
СТАВЛЕННЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО ПРАКТИЧНО-
ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

Овчаров С.М.

*Полтавський національний педагогічний університет
імені В. Г. Короленка*

**ФОРМУВАННЯ ЗАСОБАМИ МУЛЬТИМЕДІА КРЕАТИВНОГО
СТАВЛЕННЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО ПРАКТИЧНО-
ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

Овчаров С.М.

Стаття присвячена обґрунтуванню доцільності формування засобами мультимедіа креативного ставлення майбутніх учителів до практично-професійної діяльності.

Ключові слова: креативність учителів, мультимедійні тестові оболонки, педагогічні ситуації.

Овчаров С.М.

ФОРМИРОВАНИЕ СРЕДСТВАМИ МУЛЬТИМЕДИА КРЕАТИВНОГО ОТНОШЕНИЯ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ К ПРАКТИЧЕСКО-ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

Овчаров С.М.

Статья посвящена обоснованию целесообразности формирования средствами мультимедиа креативного отношения будущих учителей к практико-профессиональной деятельности.

Ключевые слова: креативность учителей, мультимедийные тестовые оболочки, педагогические ситуации.

FORMATION OF CREATIVE APPROACH IN THE TEACHERS TOWARDS THEIR PROFESSIONAL AND PRACTICAL ACTIVITY THROUGH THE MEANS OF MULTI MEDIA

Ovcharov S.M.

In this article is dedicated to feasibility study of formation of creative approach in the teachers towards their professional and practical activity through the means of multi media.

Key words: teachers' creativity, multi media test patterns, pedagogical situations.

Постановка проблеми. Одним із найголовніших завдань сучасної професійної педагогічної освіти є оптимізація навчально-виховного процесу з метою якісної професійної підготовки майбутніх фахівців, виховання талантів, збагачення на цій основі творчого потенціалу нації. Це передбачає підвищення відповідальності вищої школи за виховання креативної, творчої особистості майбутнього вчителя, здатного формувати самодостатню, розвинену особистість для нашої країни. Тому процес навчальної діяльності студента ВНЗ, зокрема педагогічного, треба організувати таким чином, щоб його складовими були елементи творчості, якими передбачаються вміння нестандартно підходити до досягнення поставленої мети, генерувати нові ідеї, застосовувати набуті знання в нових, ускладнених умовах.

Аналіз досліджень з даної проблеми. У загальному випадку під креативністю розуміють здатність особистості генерувати нові, оригі-

нальні ідеї, знаходити нетрадиційні способи розв'язання проблемних завдань. Інакше, креативність – незалежний фактор обдарованості, здатність до творчості, до перетворення інформації при відмові від стереотипних способів мислення [1, с. 336].

Під креативністю вчителя, зокрема вчителя інформатики, слід розуміти інтегральну якість особистості, яка визначає здатність до генерування оригінальних, неповторних, новаторських ідей щодо розв'язання різноманітних педагогічних завдань, що виникають у навчально-виховному процесі. Вона визначається спроможністю вчителя своєчасно побачити педагогічну проблему, винайти творчі шляхи її розв'язання та діяти не за шаблоном, а оригінальним, притаманним саме йому способом.

Загальні основи креативності висвітлено в наукових дослідженнях В. Андреева, Д. Богоявленської, Дж. Гілфорда, Д. Кугера, В. Моляко, Я. Пономарьова, М. Ранко, В. Роменця, С. Сисоевої, Р. Стенберга, П. Торренса, Д. Треффінджера, Д. Чернілевського та інших науковців.

Одним із найважливіших завдань вищих педагогічних навчальних закладів на сучасному етапі є пошук найбільш ефективних і дієвих форм роботи щодо розвитку творчих здібностей майбутніх учителів, формування їхнього креативного потенціалу, підготовка до застосування елементів творчості в майбутній педагогічній діяльності. Зрозуміло, що важливою передумовою вирішення зазначених завдань є формування педагогом власної креативності. Педагогічною аксіомою сьогодення має бути теза: для того, щоб успішно розвивати творчі здібності учнів, сучасний учитель сам повинен бути творчою особистістю, прагнути до подолання в собі сили інерції, шаблону, формальності у викладанні навчального матеріалу [2, с. 16]. Це повною мірою стосується як теоретичної, так і практичної підготовки вчителів.

Метою статті є обґрунтування доцільності формування засобами мультимедіа креативного ставлення майбутніх учителів до практично-професійної діяльності, зокрема використання мультимедійних тестових оболонок для моделювання педагогічних ситуацій, які можуть виникнути під час навчальної виробничої практики студентів педагогічних ВНЗ та в їх майбутній педагогічній діяльності.

Виклад основного матеріалу. Цілеспрямоване використання мультимедійних програмних навчальних засобів у навчально-виховному процесі ВНЗ сприяє підвищенню якості знань студентів, індивідуалізації та диференціації навчання, надає навчання практичної зорієнтованості, сприяє розвитку інтуїції, формуванню креативного потенціалу. Мультимедійні засоби навчання допомагають викладачеві сформулювати проблему, активізувати її сприймання, забезпечити міцне засвоєння знань, вироблення вмінь і навичок самостійного оволодіння знаннями. Застосування засобів мультимедіа в навчально-виховному процесі дозволяє розв'язати завдання гуманізації освіти, підвищити ефективність навчального процесу в цілому, організувати самостійну навчальну діяльність студентів, прищепити їм навички роботи з сучасними інформаційно-телекомунікаційними технологіями.

Як мультимедійні засоби навчального призначення на сучасному етапі широко використовуються мультимедійні слайд-лекції, відео-лекції, Web-сторінки навчального призначення, різноманітні тестові оболонки тощо. Тому сучасні викладачі ВНЗ повинні вміти грамотно використовувати мультимедійні програмні навчальні засоби в навчально-виховному процесі на всіх етапах професійної підготовки майбутніх фахівців.

Одним із найважливіших етапів підготовки майбутніх учителів до професійної діяльності є педагогічна практика. Вона має допомогти їм усвідомити важливість учительської професії, вагомість отриманих в університеті знань, умінь і навичок, критично оцінити своє ставлення до навчання, виявити позитивні моменти, а також упущення і недоліки навчання в попередні роки. Педагогічна практика повинна бути спрямована на систематизацію і поглиблення набутих знань, формування вмінь і навичок, необхідних для навчальної і виховної роботи вчителя, набуття досвіду проведення науково-методичних досліджень [3, с. 3].

З метою якісної підготовки майбутніх учителів до практично-професійної діяльності, зокрема навчальної виробничої практики, на практичних заняттях з педагогіки доцільно організувати індивідуальне або групове розв'язування педагогічних завдань і ситуацій, основу яких становлять різноманітні педагогічні задачі. Професійно орієнтовані педагогічні задачі – це спеціально відібрані задачі, які складено

на основі типових педагогічних ситуацій, котрі виникають у реальній педагогічній діяльності і які вимагають від майбутніх педагогів застосування набутих психолого-педагогічних знань, оволодіння комплексом педагогічних умінь і навичок, урахування соціального замовлення суспільства, сучасних методологічних підходів, концептуальних ідей, гнучких інноваційних засобів та методів з метою отримання продуктивного результату у вигляді позитивних новоутворень у особистісній сфері та діяльності учня і такі, які сприяють зростанню особистості й викликають у неї потребу в саморозвитку та самовдосконаленні в майбутньому та орієнтують на досягнення успіху в подальшій професійно-педагогічній діяльності [4, с. 33]. Отже, залучення студентів педагогічних ВНЗ до розв'язування професійно орієнтованих задач вимагає творчого підходу до використання набутих знань, сприяє формуванню їх креативного ставлення до практично-професійної діяльності в майбутньому.

З метою моделювання певних педагогічних ситуацій, які можуть виникати під час проведення уроків студентами-практикантами, ми пропонуємо використовувати комп'ютерну техніку. Для цього нами в Полтавському національному педагогічному університеті ім. В.Г. Короленка розроблена відповідна мультимедійна тестова оболонка, яка дозволяє моделювати різноманітні педагогічні ситуації на уроках та діагностувати спроможність майбутніх педагогів правильно їх розв'язувати.

Мультимедійна тестова оболонка складається з двох додатків: редактора тестів і власне тестової оболонки. Редактор тестів має дружній інтерфейс і дозволяє завантажувати відеофайли запитань та варіантів відповідей. Файл запитання – це невеликий відео файл, у якому відображена певна педагогічна ситуація. Відеофайли відповідей, яких зазвичай передбачається чотири, відображують можливі реакції вчителя.

Після завантаження тестової оболонки в режимі тестування на екрані з'являється її головне вікно, яке дозволяє продивитись відеофайли запитання та відповідей. Після цього починається відлік часу, за який студент повинен обрати правильний на його думку варіант та ввести його номер у відповідне поле. За необхідності є можливість знову переглянути будь-який з відеофайлів, але в межах відведено-

го часу (зазвичай, це 1 хвилина). Після введення відповіді відлік часу зупиняється і на екран виводиться вікно, у яке студент повинен ввести з клавіатури свої коментарі щодо цієї педагогічної ситуації, тобто теоретично обґрунтувати свій вибір (обмеження часу при цьому не здійснюється). Ці коментарі зберігаються у вигляді текстового файлу, який можна буде пізніше переглянути викладачеві, зрозуміти логіку дій майбутнього вчителя і провести з ним індивідуальне обговорення правильності його вибору. Після закриття цього вікна на екран виводиться повідомлення про правильність обраної відповіді студента.

Висновки. Дана мультимедійна тестова оболонка дозволяє моделювати педагогічні ситуації і здійснювати тренування майбутніх учителів щодо їх розв'язання. На наш погляд цю оболонку доцільно використовувати в системі післядипломної педагогічної освіти. Це позитивно впливає на формування креативного ставлення вчителів до професійної діяльності, сприяє виробленню в них міцних навичок дій у нестандартних педагогічних ситуаціях під час проведення уроків з різних дисциплін.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ильин Е.П. Психология творчества, креативности, одаренности / Е.П. Ильин. – СПб: Питер, 2011. – 448 с.
2. Овчаров С.М. Навчаємося творити: розвиток креативних здібностей школярів / С.М. Овчаров, К.В. Овчарова. – Полтава: АСМІ, 2011. – 108 с.
3. Педагогічна практика з інформатики / Програма для студентів для фізико-математичного факультету ПДПУ ім. В.Г. Короленка – Полтава, ПДПУ, 2004. – 18 с.
4. Дубасенюк О.А. Професійно-педагогічні задачі: типологія та технологія розв'язання: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / О.А. Дубасенюк, О.В. Вознюк. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2010. – 272 с.